

VAN HEINDE

Wapens

Udamalore, 'zwaard van de welgeborenen'

NIGERIA

Dit fraaie ivoren gesneden zwaard is een *udamalore*, letterlijk een 'zwaard van de welgeborenen'. Het werd gedragen door een hooggeplaatst persoon uit Owo, een Yoruba-staat in het huidige Nigeria. Gedragen op de heup, gaf het zwaard de macht en status van de drager aan bij openbare ceremonies en vieringen. Dit

ceremonieel zwaard (12,7 × 5 × 49 cm) bestaat uit een figuratief handvat en een gebogen, opengewerkt lemme. De pommel wordt gevormd door een hoofd waarvan het haar tot in detail is uitgewerkt en de ogen zijn ingelegd met donker kokosnootbast. Metropolitan Museum of Art, New York

Fraai gedecoreerde peddelknots als dodelijk wapen

In vroegere tijden waren knotsen in Tonga, een eilandengroep in de Pacific, belangrijke slagwapens. Deze houten peddelknots, gemaakt tussen 1770 en 1791, (114 cm lang en 20 cm breed) is een uitermate goed gebalanceerd en gemakkelijk te gebruiken wapen. De knots heeft een oppervlakte-decoratie met driehoekige en rechthoekige vlakken, die zijn opgevuld met verschillende geometrische

patronen. Aan één zijde van de knots is een stukje ivoor ingezet met de vorm van een vierpuntige ster. Het lijkt een latere toevoeging te zijn, omdat dit de gegraveerde patronen enigszins onderbreekt. Volgens een vroeg 19e-eeuws reisverslag werden knotsen waarmee tegenstanders waren gedood op deze manier versierd. Dit zou ook de schade aan de bovenzijde van de knots kunnen verklaren.

Zeeuws Museum, Middelburg

TONGA

Collectie KZGW, inv. nr. 3600-BEV-Z-80. Foto: Jan Torfs

EN VERRE...

Madurese kris met inscriptie

Kris:
lengte 48,8 cm
(max.)
breedte 10,5 cm
diepte 4,5 cm

Schede:
lengte 46 cm
breedte 17,5 cm
diepte 4,3 cm

MADURA, INDONESIA

Kris, afkomstig van het kleine, ten noorden van Oost-Java gelegen eiland Madura, met een houten greep en ingelegde gouden inscriptie op de kling die versierd is met pamor-patronen. Het vergulden beslag van de houten schede is versierd met blad- en bloemmotieven en een monsterkop. Waarschijnlijk stelt dit Bonaspati voor, de angstaanjagende god van het bos. De kris werd in 1834 door de *panembahan* (vorst) van Pamekasan, Mangkoc Adie Ningrat, geschonken aan de toenmalige gouverneur-generaal van Nederlands-Indië J.C. Baud (1789-1859). Zie ook het artikel op pagina 31. Rijksmuseum, Amsterdam

Zwaard van hout en haaiantanden

Dit zwaard (62 cm lang) is afkomstig uit Kiribati, een eilandrepubliek in Oceanië. Het land ligt in de Grote Oceaan en is onderdeel van de regio's Micronesië (Gilberteilanden) en Polynesië. Het zwaard is gemaakt van hout,

KIRIBATI

omzoomd met haaiantanden die zijn vastgezet in een groef langs de randen. De tanden zijn vastgemaakt met een koord van vezel van de cocosnoot en mensenhaar. British Museum, Londen

